

Startnotitie Meerjarenprogramma Sport en Bewegen 2024-2028

Samen naar een nieuwe Oldambtster norm voor bewegen en sport

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Huidige situatie	4
Nota Positieve Gezondheid & Sport 2023-2026	4
Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	5
Ambitiedocument Sportvoorzieningen	6
Meerjarenprogramma Sport en Bewegen 2024-2027	7
Hardware – Fysieke leefomgeving	9
Software – Sport- en beweegaanbod	10
Orgware – Organisatie van het zichtbare aanbod	10
Participatie	11
Sport- en beweegaanbieders	11
Gemeentebestuur	12
Inwoners	12
Participatie-acties	12
Tijdspad	13

Inleiding

In de gemeente Oldambt zien we een bevolkingsopbouw met steeds meer ouderen en steeds minder jongeren. De sociaaleconomische status blijft achter bij de rest van Nederland en de gemeente kenmerkt zich als eentje waar de leefbaarheid sterk onder druk staat. De Brede Welvaart Monitor van het Sociaal-Cultureel Planbureau laat zien dat Oldambt op leefbaarheid lager scoort dan het Nederlands gemiddelde. Tevens staat de gemeente Oldambt in de top 5 van Nederland als het gaat om het percentage overgewicht en vergrijzing en scoort het vergelijkbaar laag op het sport- en beweegdeelname door haar inwoners (Regiobeeld Noord Menzis, 2023).

Daarentegen kent de gemeente een rijk en divers sport- en beweeglandschap met bijna 100 sport- en beweegaanbieders. Deze organisaties, groot en klein, zetten zich allemaal op eigen wijze in om de inwoner van Oldambt in hun sport- en beweegbehoefte te voorzien. Ook de openbare ruimte biedt daarvoor mogelijkheden.

De ruimtelijke en sociale aspecten van sport en bewegen in Oldambt en de rol van de gemeente ten aanzien daarvan zijn in de afgelopen jaren in diverse visies, ambities en plannen opgeschreven. Meer en meer wordt duidelijk dat er behoefte is aan integraal beleid op sport en bewegen waarbij die verschillende visies en plannen bij elkaar komen. Het laatste overkoepelende sportbeleid van de gemeente Oldambt dateert uit 2011. Na bezuinigingen, corona, de energiecrisis en veranderende behoefte op het gebied van sport en bewegen ziet de wereld er heel anders uit dan toen. Daarnaast hebben sport- en beweegaanbieders meerdere malen aangegeven behoefte te hebben aan duidelijkheid waar de gemeente de komende jaren op in wil zetten als het gaat om sport en bewegen en welke ondersteuning ze daarbij kunnen verwachten. De afgelopen twee jaren zijn daar al stappen in gezet. Nu is het zaak om die ontwikkeling voort te zetten en een goed samenspel van de ruimtelijke, sociale en organisatorische aspecten van sport en bewegen te beschrijven om te komen tot het effectief stimuleren van sport en bewegen in de gemeente. Er is behoefte aan een nieuwe Oldambtster norm voor sport en bewegen. Op basis van onderstaande brondocumentatie wordt daar met deze startnotitie de basis voor gelegd:

- Nota Positieve Gezondheid en Sport 2023-2026
- Plan van Aanpak SPUK GALA 2023-2026
- Ambitiedocument Sportvoorzieningen

De gemeente Oldambt staat in haar aanstaande Meerjarenprogramma Sport en Bewegen voor een aantal grote opgaven. Het belangrijkste thema is het ondersteunen van sportverenigingen, waarbij vooral het ontwikkelen van een gelijk speelveld tussen verenigingen en hun accommodaties centraal staat. De rol van de gemeente op dat speelveld moet daarbij helder en transparant zijn. Daarnaast zijn de gezondheidsachterstanden en vergrijzing in de gemeente grote maatschappelijke uitdagingen waarin de waarde van sport en bewegen een belangrijk middel kan zijn in het terugdringen van die problematiek.

Deze startnotitie beschrijft allereerst de huidige situatie van de gemeente op het gebied van sport en bewegen. Dat is namelijk het vertrekpunt voor de vorming van een nieuw beleid op dat onderdeel. Daarna wordt het nieuwe scenario voorgelegd: een integraal Meerjarenprogramma Sport & Bewegen waarin alle aspecten van sport en bewegen in één programma bij elkaar komen en in goede verbinding staan met overig beleid. Ten slotte wordt ook het participatietraject om tot het programma te komen beschreven.

Huidige situatie

De afgelopen jaren is het beleid op sport en bewegen van de gemeente Oldambt versnipperd geweest. De maatschappelijke impact en de rol die sport heeft op het gebied van gezondheid, leefbaarheid en sociaal-maatschappelijk welbevinden van onze inwoners is in 2020 beschreven in het Oldambtster Sportakkoord en in 2023 vastgelegd in de Nota Positieve Gezondheid & Sport 2023-2026. Dat beleid richt zich met name op het creëren van voldoende passend aanbod voor onze inwoners en vindt zijn nadere uitwerking in het plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Daarnaast is eind 2023 ook het Ambitiedocument Sportvoorzieningen vastgesteld, dit document beschrijft de uitgangspunten voor de rol van de gemeente aangaande het faciliteren en ondersteunen van sportaccommodaties en -faciliteiten.

In dit hoofdstuk wordt de inhoud van de diverse plannen nader beschreven om uiteindelijk te komen tot de gedeelde noemer in die plannen. Dat vormt dan weer het uitgangspunt voor het nieuwe Meerjarenprogramma Sport en Bewegen.

Nota Positieve Gezondheid & Sport 2023-2026

In de Nota Positieve Gezondheid wordt bewegen en sporten genoemd als hét middel om gezondheid van inwoners in alle aspecten te verbeteren. Doel van de nota is om een netwerk van aanbieders te creëren die voorziet in de behoefte van - en uitnodigend is voor – onze inwoners. Dat vereist kwalitatief sterke sport- en beweegaanbieders en daar zijn onderstaande acties op ontwikkeld.

Vitaliseren van de beweeg- en sportinfrastructuur

Om sport als middel in te kunnen zetten, doorlopen we een aantal stappen. Allereerst inventariseren we op welke vlakken de Oldambtster sportsector moeilijkheden ervaart. Zo ontstaat een duidelijk beeld van sport- en beweegaanbieders die direct ingezet kunnen worden als maatschappelijk partner en aanbieders waarbij nog versterking nodig is om ze daar ook klaar voor te stomen.

Ten tweede ondernemen we actie om de lokale aanbieders te vitaliseren (versterken). Oldambt kent sportaanbieders die het zwaar hebben, het gevolg daarvan is dat deze partijen erg naar binnen gericht zijn om hun eigen problematiek op te lossen. Voor dit segment van de sportsector is meer versterking nodig en is verenigingsondersteuning vanuit de gemeente uitgebreid. Ook stimuleren we verenigingen en andere beweeg- en sportaanbieders die als krachtig beschouwd kunnen worden om hun maatschappelijke rol in te vullen.

Verbinding sport en zorg

De vergrijzing in Oldambt leidt tot de prognose dat 30% van de inwoners in 2040 ouder is dan 65 jaar. We willen voorkomen dat deze groep door een ongezonde leefstijl de uitgaven op WMO onbeheersbaar maakt. Samen met de sportinfrastructuur ontwikkelen we passend beweegaanbod voor deze doelgroep. Gelijktijdig leiden we inwoners daarnaartoe, te beginnen met deelnemers aan de GLI. Dit doen we vanuit het Oldambtster Sportakkoord middels inzet van een Gezondheidscoach. Deze geeft invulling aan de Sportakkoord-ambitie om een betere verbinding tussen de sport- en zorgsector te realiseren.

Stimulerende communicatie

In alle communicatie rondom bewegen en sport proberen we inwoners én partners te enthousiasmeren om een actieve rol te pakken. Daarbij wordt uitgegaan van een positieve benadering en veel zichtbaarheid van alle mogelijkheden die er rondom sport en bewegen zijn. Concreet wordt er een aparte website voor de sport gerealiseerd, zorgen we voor een duidelijke doorverwijsstructuur vanuit de zorg en van het zwemdiploma naar de sportvereniging.

Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het plan van aanpak voor de specifieke uitkering horend bij het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) schetst een integrale preventieve aanpak op gezondheid en sociale basis. Sport en bewegen (en cultuur) zijn daarbij belangrijke pijlers. Het plan van aanpak beschrijft in grote lijnen dezelfde doelen voor sport en bewegen als in de Nota Positieve Gezondheid, het hele GALA-plan is namelijk een nadere uitwerking van de nota. De acties op het gebied van sport en bewegen zijn dan ook concreter gemaakt.

Uitgangspunt van GALA is een wijkgerichte aanpak waarbij sport- en beweegaanbod in de wijken en kernen op laagdrempelige wijze toegankelijk gemaakt wordt voor inwoners. Het plan beschrijft een doorlopende levenslijn van 0-100 jaar, waarbij er voor iedere doelgroep gekeken wordt welk aanbod er nodig is en wat daarvoor georganiseerd moet worden.

Sportakkoord II

Het Oldambtster Sportakkoord is conform Hoofdlijnen Sportakkoord II herijkt en daarmee wordt de ingeslagen weg in de eerste periode van het Sportakkoord voortgezet. Er is een coördinator Sport en Preventie aangesteld welke verantwoordelijk is voor de uitvoering van het Oldambtster Sportakkoord II. In dat akkoord wordt ingezet op:

- Verenigingsondersteuning op maat: om het fundament op orde te krijgen
- Een stevige verbinding tussen de breedtesportsector en het zorgdomein
- Samenwerking met de Alliantie Gelijkspelen 5.0. Een provinciaal programma welke een inclusief en veilig sportklimaat nastreeft. Ten behoeve van sociale veiligheid en integriteit.
- Bijdrage aan het Groninger Sportgala en gebruik van de waarde van topsport

De activiteiten en interventies uit het Sportakkoord worden ingezet om er voor te zorgen dat sport- en beweegaanbieders op optimale wijze hun positie in het maatschappelijke veld van voorliggende voorzieningen in kunnen nemen.

Functionarissen sport en bewegen

Om ervoor te zorgen dat de capaciteit om de gestelde doelen en resultaten te kunnen behalen voldoende is, worden meerdere functionarissen en professionals aangesteld. Deze zijn op dit moment met name werkzaam in het onderwijs, maar vanaf 2023 starten we met een omslag naar naschools en sociaal domein brede inzet. Op weg naar 2026 wordt de inzet van lokale sportfunctionarissen meer gefocust op:

- Inclusie en diversiteit: Fonds voor deelname aan sport en cultuur, aanbod voor alle leeftijden
- Sociaal veilige sport: clubkadercoaching vanuit Sportakkoord
- Veilige vrijetijdsbesteding: aanbod voor (risico)jongeren in Oldambt samenhangend met OKO
- Vitale sportaanbieders: versterken van de uitvoeringskracht door verenigingsondersteuning
- Vaardig in bewegen: workshops over de tien grondvormen van bewegen (ASM-workshops) met verenigingen, Tijd voor Toekomst, Nijntje Beweegdiploma

Deze functionarissen en professionals worden voor een groot deel ingezet vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC), waarbij een logische koppeling gemaakt wordt met activiteiten en interventies op het gebied van gezondheid en sociale basis. De bijdrage van de gemeente voor buurtsportcoaches die in het onderwijs actief zijn als vakleerkracht bewegingsonderwijs gaat naar €0,- in 2027. In plaats daarvan wordt de BRC gebruikt voor een bredere inzet in het sociaal domein, voor meerdere doelgroepen dan alleen jeugd en onderwijs. Dit om de beweging naar de voorkant kracht bij te zetten.

Vitaliteitscampus

Er wordt een samenwerking gestart met de Vitaliteitscampus van het Alfa College. Het programma draagt bij aan een duurzame inrichting van de regio door leergemeenschappen voor MBO-studenten te vormen. Deze leergemeenschappen maken deel uit van een grotere publiek-private samenwerking om professioneel kapitaal in de regio naar een hoger plan te brengen. Daarbij werken studenten en partners uit diverse sectoren samen aan een gezondere toekomst van alle inwoners. Studenten worden opgeleid tot breed ontwikkelde professionals op het gebied van vitaliteit en gezondheid. Dit gebeurt in de wijk, zodat ze in de gemeenschap actief zijn.

Het partnerschap met de gemeente Oldambt richt zich in de eerste fase met name op de sport- en beweegsector en in het bijzonder het bewegingsonderwijs. Daarnaast wordt er vanuit een gebiedsgerichte aanpak gekeken welke kansen er verder in de gemeente liggen. We starten in de omgeving van de voormalig gemeente Scheemda en breiden vanaf 2024 uit naar de achterstandsgebieden en complexere doelgroepen, met een logische verbinding tussen sectoren.

Volwassenenfonds

Een Jeugdfonds Sport en Cultuur is er al langer in Oldambt. Daarnaast loopt met ingang van maart 2024 ook het Volwassenenfonds Sport en Cultuur. Mensen met een laag inkomen kunnen dan vergoeding krijgen voor sport. Op die manier proberen we een bijdrage te leveren aan het wegnemen van een SES-gerelateerde belemmering tot gezondere leefstijl. Dit maakt het voor ouderen bijvoorbeeld gemakkelijker om te blijven sporten en bewegen nadat zij een cursus valpreventie hebben doorlopen.

Gezondheidscoach

Inwoners met een verhoogd BMI en een onderliggende aandoening kunnen vanuit de basis zorgverzekering gratis gebruik maken van de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI). Men krijgt daarbij een programma waarin samen met een leefstijlcoach, fysiotherapeut en diëtist gewerkt wordt aan een gezondere leefstijl. De zorgverzekeraar vergoedt dit traject voor inwoners, waarna ze doorgeleid worden naar structureel sport- en beweegaanbod.

Uit een evaluatie van de GLI in 2019 is gebleken dat er onder de deelnemers behoefte is aan breder en beter passend beweegaanbod om een gezonde leefstijl makkelijker vast te houden. Mede daarom is de Gezondheidscoach in het leven geroepen en zal deze de komende jaren ook nog actief zijn. Hier kunnen zorgpartijen terecht met patiënten die meer moeten bewegen, maar niet direct weten waar ze hun patiënt naar kunnen doorverwijzen. Daarnaast kunnen inwoners zelf ook bij de Gezondheidscoach terecht in hun zoektocht naar voor hen passend beweegaanbod. Ten slotte kunnen sport- en beweegaanbieders bij deze persoon terecht met vragen over de organisatie en ontwikkeling van passend beweegaanbod. Voor inwoners, zorgpartijen én sport- en beweegaanbieders is de Gezondheidscoach daarmee dus de spil in het vinden en verbinden naar passend beweegaanbod.

Ambitiedocument Sportvoorzieningen

Het ambitiedocument heeft als doel om een duurzame fysieke infrastructuur voor sportvoorzieningen te realiseren. Met heldere kaders willen we samen met verenigingen en gebruikers toekomstbestendige afspraken maken binnen een geharmoniseerd speelveld. Privaat waar mogelijk, publiek waar noodzakelijk. Het ambitiedocument is daarvoor het uitgangspunt en de sportvoorzieningen worden als onderdeel integraal meegenomen in het meerjarenprogramma.

In grote lijnen schetst het Ambitiedocument Sportvoorzieningen drie grote doelen welke hieronder nog eens kort toegelicht worden.

Harmonisatie

Waar mogelijk wordt de verantwoordelijkheid voor het beheer en exploitatie van sportvoorzieningen primair bij verenigingen en/of stichtingen ondergebracht. Daarvoor worden nieuwe afspraken met de sportverenigingen gemaakt. De geharmoniseerde afspraken worden door de gemeente gesubsidieerd conform de huidige begroting.

Voor de harmonisatie van het beheer van de sportvoorzieningen gelden de volgende uitgangspunten:

- Gelijke sporten worden (structureel) op gelijke voorwaarden ondersteund.
- Over de voorwaarden is per sportsoort door de sportverenigingen input geleverd door de betrokken verenigingen.
- Eenmalige besluiten en/of overeenkomsten uit het verleden ten behoeve van individuele verenigingen worden niet meegewogen in de harmonisatie. Het gaat om een gelijke behandeling vanaf 1-1-2023.

De harmonisatie van de gemeentelijke binnensportvoorzieningen heeft al plaatsgevonden. De harmonisatie richt zich dan ook voornamelijk op de afspraken met buitensportverenigingen.

Sport- en leefbaarheidsfonds

Er wordt een subsidieregeling voor het sport- en leefbaarheidsfonds ontwikkeld. Dit fonds is alleen toegankelijk voor sportverenigingen die de leefbaarheid in de gemeente Oldambt positief beïnvloeden met de sportvoorziening waar ze gebruik van maken.

De subsidieregeling is bedoeld ter ondersteuning van groot onderhoud, vervanging en nieuwbouw van de sportvoorzieningen. Na de harmonisatie ligt de primaire verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud immers bij de verenigingen. Zij zullen dan ook zelf de kosten van renovatie en/of nieuwbouw moeten financieren. Het is voor verenigingen onmogelijk om de totale kosten voor dat soort plannen te dragen. Met het sport- en leefbaarheidsfonds wordt incidentele ondersteuning bij renovatie en/of nieuwbouw mogelijk gemaakt.

Nieuw sportcomplex

In het Ambitiedocument Sportvoorzieningen is vastgesteld dat er een vervolgonderzoek gestart wordt naar de haalbaarheid van een nieuw sportcomplex met overdekt zwembad en sporthal. In 2023 is daarover een eerste haalbaarheidsstudie gepresenteerd. Het vervolgonderzoek moet meer duidelijkheid geven over de haalbaarheid in relatie tot de huidige situatie en de definitieve voorkeurslocatie.

De maximale exploitatiebegroting van het eventuele nieuwe complex mag in principe 1,5 miljoen euro bedragen. Dat moet gerealiseerd worden door lagere kapitaallasten dan in de eerste haalbaarheidsstudie berekend is. Voor de meerkosten ten opzichte van de huidige begroting (Watertoren en Sporthal Stikkerlaan) wordt integraal gekeken naar verbinding van middelen op gezondheid, onderwijs, welzijn en leefbaarheid. Ook dat is onderdeel van de vervolgstudie.

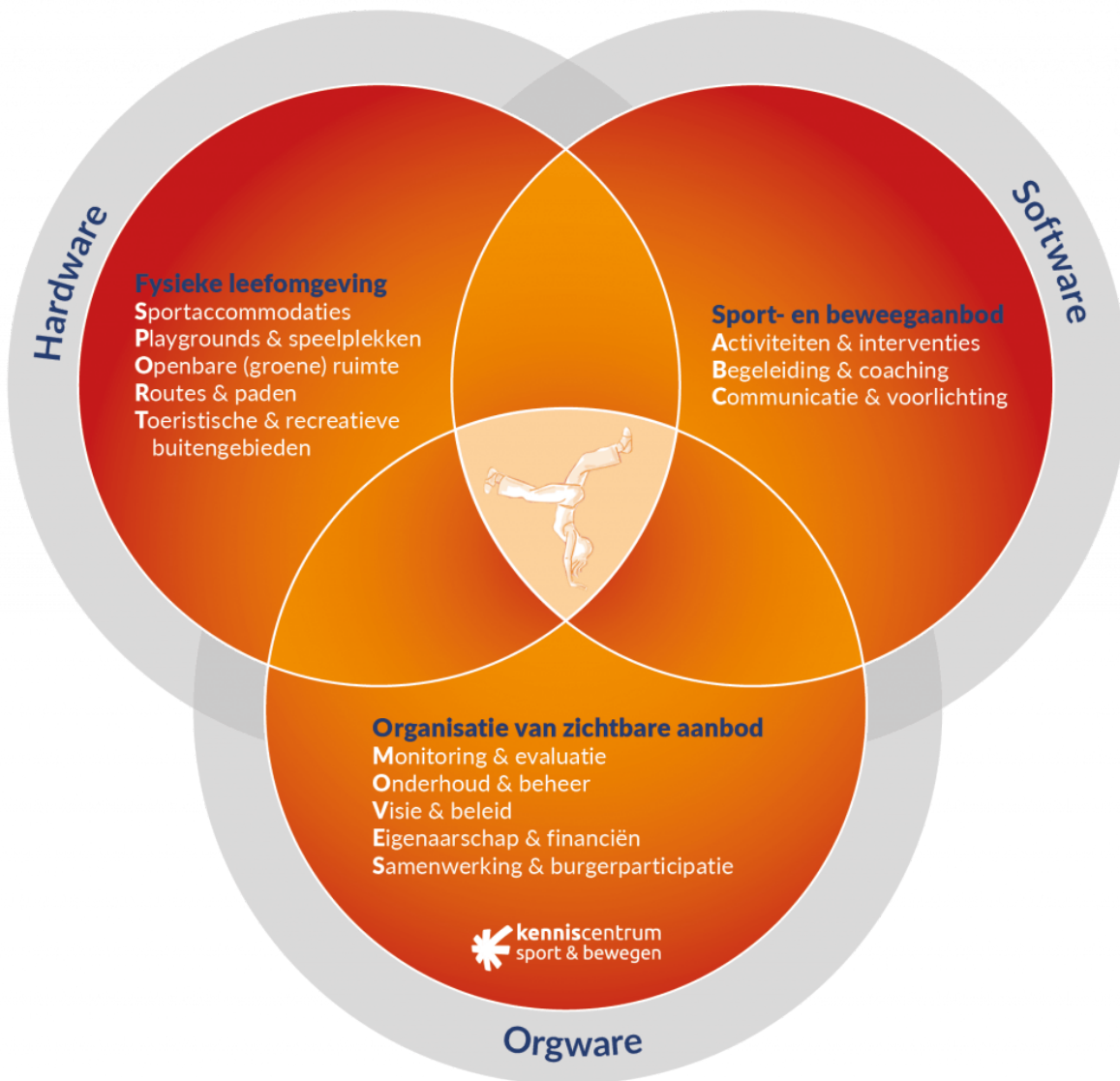
Meerjarenprogramma Sport en Bewegen 2024-2027

Het beleid op sport en bewegen, inclusief de sportvoorzieningen, heeft in 2023 dus veel aandacht gehad. De gewenste verandering is echter nog niet teweeggebracht. Het beleid is nog steeds apart van elkaar beschreven, de verenigingen zijn nog grotendeels afhankelijk van de gemeente en dat allemaal op een ongelijk speelveld.

De grote afhankelijkheid van de gemeente is een kwetsbare situatie. Allereerst omdat het afbreuk doet aan de innovatieve en ondernemingsgezinde houding van verenigingen. Vrijwel alle verenigingen hebben die houding in potentie, maar deze wordt wegens de afhankelijkheidsrelatie met de gemeente niet ten volste benut. Daarnaast zorgen de huidige afspraken ervoor dat er voor verenigingen minder mogelijkheden zijn voor financiering buiten de gemeente om. Ten tweede ligt het ravijnjaar voor gemeenten op de loer. Als er geen nieuwe afspraken met de sportverenigingen gemaakt worden, kan dat tot nieuwe bezuinigingen leiden na 2026.

Met de nieuwe plannen worden wel (nieuwe) doelen geformuleerd en de weg naar een gelijk speelveld en een heldere, transparante rol van de gemeente ligt open. In alle bestaande plannen komt één ding duidelijk naar voren. Alles is er op gericht om de sport- en beweegaanbieders optimaal in hun kracht te zetten om de maatschappelijke waarde die ze vervullen optimaal te kunnen benutten. De rol van de gemeente ten aanzien van sport beperkt zich dan niet alleen tot het stimuleren van sport en bewegen (software). Er moet ook aandacht zijn voor het versterken van de kwaliteit van het sport- en beweegaanbod (orgware) en optimaal gebruik van de bestaande sport- en beweegfaciliteiten (hardware).

Dat moet dan ook het uitgangspunt van het nieuwe Meerjarenprogramma Sport & Bewegen gaan zijn. Wat de rol van de gemeente ten aanzien van sport en bewegen moet zijn en hoe zich dat verhoudt tot de rol die sport- en beweegaanbieders zelf zullen moeten invullen is uitvoerig beschreven. Hoe dat bereikt moet worden zal beschreven worden in het Meerjarenprogramma. Het model voor een Beweegvriendelijke Omgeving (BVO-model) wordt gebruikt voor de uitwerking daarvan.

Figuur 1: BVO-model (kenniscentrum sport & bewegen)

Gekozen wordt voor een programma Sport & Bewegen van vier jaar met daarbij aandacht voor het samenspel tussen de hardware, software en orgware aspecten van de sport- en beweegsector. Uiteindelijk moet dat samenspel leiden tot een omgeving die uitdaagt tot bewegen, wat hopelijk leidt tot een betere gezondheid van inwoners, betere leefbaarheid en meer participatie van kwetsbare groepen. Hoe dat te bereiken met behulp van het BVO-model wordt in dit hoofdstuk beschreven. Nadere uitwerking van de pijlers volgt dan in het daadwerkelijke programma.

Hardware – Fysieke leefomgeving

Voor wat betreft de hardware worden de acties die voortkomen uit het Ambitiedocument Sportvoorzieningen doorgetrokken. Dat betekent dat beschreven zal worden of en hoe het sport- en leefbaarheidsfonds gecontinueerd wordt, hoe de afspraken met verenigingen en stichtingen meerjarig vastgelegd worden en hoe verder gegaan wordt met het onderzoek richting een nieuw sportcomplex met een overdekt zwembad en een sporthal.

Daarnaast komt er aandacht voor een beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte (BIOR). Een groot gedeelte van de sport- en beweegbehoefte van inwoners ligt namelijk buiten de

georganiseerde sport en juist in de openbare ruimte. Bij de nadere uitwerking van deze plannen wordt verbinding gezocht met de omgevingsvisie en de omgevingsplannen, het gebiedsgericht werken in Oldambt, nog te ontwikkelen speelbeleid en toerisme & recreatie.

Software – Sport- en beweegaanbod

De software van de sport omvat alle aanbod die door sport- en beweegclubs in de gemeente worden georganiseerd, alsook het aanbod wat de gemeente zélf organiseert. Deze pijler vindt zijn oorsprong dan ook in de Nota Positieve Gezondheid & Sport en het Plan van Aanpak GALA. De ambities, doelen en acties uit deze plannen worden in het Meerjarenprogramma gecontinueerd. Daarbij is expliciet aandacht voor een wijkgerichte benadering, zodat optimaal voldaan kan worden aan de sport- en beweegbehoefte van onze inwoners.

De bredere inzet van sportfunctionarissen in het sociaal domein is onderdeel van deze pijler. Niet alleen hun inzet en de doelgroepen die ze daarmee bedienen worden in het programma nader uitgewerkt. Ook de positie en rol die ze innemen in de doorgeleiding naar structureel en lokaal sport- en beweegaanbod is een punt van aandacht. De sportfunctionarissen hebben een belangrijke rol in het verhogen van de kwaliteit van het bestaande sport- en beweegaanbod en spelen een rol in het inrichten van een sociaal veilig en inclusief sportklimaat.

Orgware – Organisatie van het zichtbare aanbod

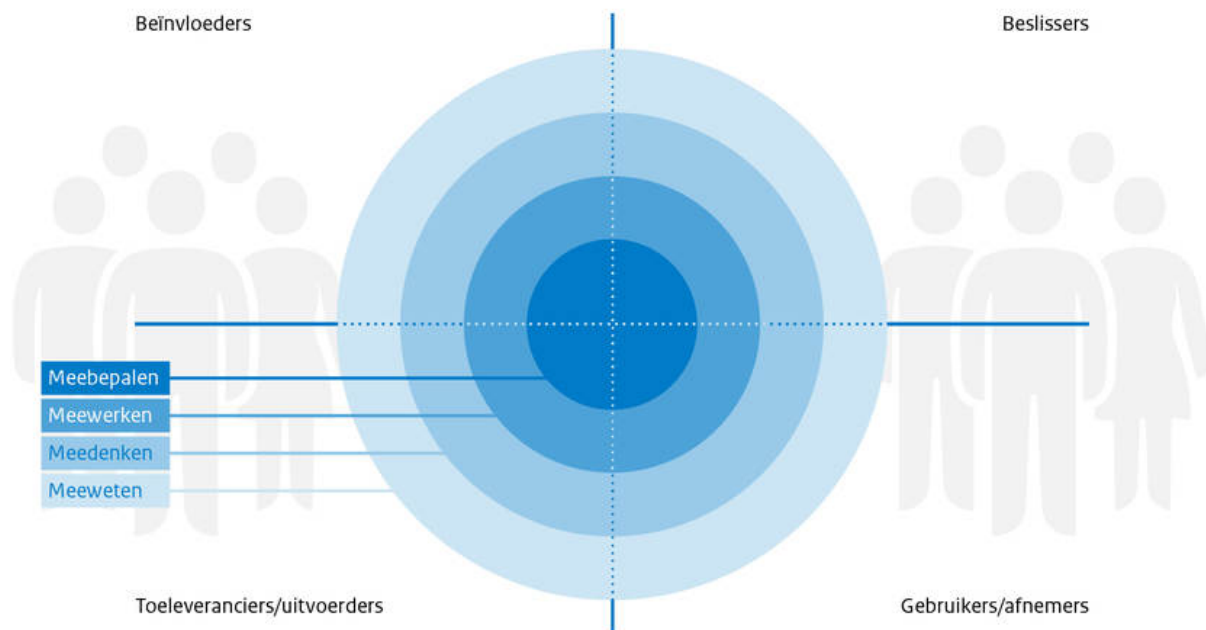
De orgware van de sport omvat alles wat betreft het proces om te komen tot het zichtbare sport- en beweegaanbod. Het is daarmee het smeermiddel tussen de hardware en de software. Dit is dan ook de pijler die in voorgaand beleid onderbelicht geweest is en dus nu goed vastgelegd dient te worden.

Om de gestelde doelen op de hard- en software te kunnen behalen is een goede organisatie van sport en bewegen noodzakelijk. Deze pijler zal een omschrijving bevatten van de wijze van de financiën, de evaluatie en monitoring van het beleid. Ook wordt de wijze waarop onderhoud en beheer gedaan wordt goed vastgelegd en dat alles volgens een integrale visie op sport en bewegen.

Ten slotte wordt ook de manier van samenwerken beschreven. Beleidsmatig zal de gemeente de regie over de beweegvriendelijke omgeving hebben. Het is echter van cruciaal belang om de samenwerking aan te gaan met partners in de buurt. Vanuit die samenwerking ontstaan vervolgens afspraken die goed vastgelegd dienen te worden.

Participatie

Het Meerjarenprogramma Sport en Bewegen kan alleen maar tot stand komen door intensief samen te werken met alle betrokkenen. In dit hoofdstuk wordt dan ook stilgestaan bij het te doorlopen participatietraject om te komen tot een programma met een breed draagvlak en de juiste afbakening. Het participatietraject is gebaseerd op de Ringen van invloed van Factor C (figuur 2) en de participatieladder van ProDemos. De participatieladder is door de gemeente Oldambt aangewezen als afwegingskader voor betrokkenheid van inwoners en andere stakeholders.

Figuur 2: Ringen van invloed (Factor C)

Er is sprake van vier rollen en vier niveaus van betrokkenheid van alle stakeholders. Per betrokken partij wordt hun rol beschreven evenals hun gewenste niveau van betrokkenheid. Vervolgens wordt ook aangegeven hoe daar concreet invulling aan gegeven wordt.

Sport- en beweegaanbieders

In het kader van het Meerjarenprogramma Sport en Bewegen zijn de sport- en beweegaanbieders een cruciale belanghebbende. In de daadwerkelijke totstandkoming van het programma zijn ze voornamelijk **beïnvloeders**. De sport- en beweegaanbieders oefenen immers vanuit hun positie invloed uit op de inhoud van het Meerjarenprogramma en hebben daarmee indirect effect op verloop van het proces van totstandkoming van het programma.

Het gewenste participatieniveau van de sport- en beweegaanbieders is die van **meedenken**. Alle aanbieders worden gevraagd om inhoudelijk inbreng te geven op de plannen. Dat wordt mogelijk gemaakt door het organiseren van een sportcongres voor verenigingsbesturen in april 2024. Daarnaast wordt door de Beleidsadviseur Sport & Preventie, de Accountmanager Sportvoorzieningen én de verenigingsondersteuner periodiek overleg gevoerd met de verschillende typen sport- en beweegaanbieders. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van het netwerk van het Sportakkoord.

Op zowel het congres als in de overleggen wordt de mogelijkheid tot meedenken over het beleid geboden aan de aanbieders. Zo krijgen alle sport- en beweegaanbieders in de gemeente de kans om hun licht te laten schijnen over de plannen.

Voor het opstellen van het Meerjarenprogramma is uitvoerige interne afstemming nodig om de gewenste integraliteit in de plannen aan te kunnen brengen. Daarnaast zijn er externe samenwerkingspartners die niet direct onder de sport- en beweegaanbieders vallen, maar wel betrokken dienen te worden bij de planvorming.

Zowel de interne als de externe samenwerkingspartners worden op dezelfde manier betrokken als de sport- en beweegaanbieders.

Gemeentebestuur

Het college van burgemeester en wethouders en de raad van de gemeente Oldambt zijn ook een belangrijke betrokkene. In hun bestuurlijke rol zijn ze namelijk de **beslissers**. Deze organen hebben de bevoegdheid om besluiten te nemen aangaande de plannen.

Het feitelijke niveau van participatie van het gemeentebestuur is dan ook **meebeslissen**. Hier wordt invulling aangegeven middels het opstellen van deze startnotitie en in het vervolgtraject naar het Meerjarenprogramma zelf worden ze actief geïnformeerd over de voortgang. Ook zal er een thema-avond voor de raad georganiseerd worden met een presentatie over het Meerjarenprogramma inclusief terugkoppeling van de gesprekken met de andere stakeholders. Daarna is er ruimte tot het inbrengen van aanvullingen op de plannen.

Inwoners

Inwoners van de gemeente Oldambt zullen de gevolgen van nieuw sport- en beweegbeleid gaan ondervinden. Daarom zijn ze ook een belangrijke stakeholder in het hele proces. In dit proces hebben ze met name een rol als **gebruikers/afnemers** van de plannen.

Het gewenste participatieniveau voor de inwoners is dat van **meeweten**. Ze spelen geen actieve rol in het proces, maar dienen uiteraard op de hoogte gehouden te worden. Met name omdat inwoners in een latere fase ook een rol kunnen gaan hebben in de uitvoering of op een andere manier betrokken raken bij de plannen.

De inwoners worden middels de afdeling communicatie geïnformeerd over de plannen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bestaande sociale mediakanalen.

Participatie-acties

De belangrijkste stakeholders zijn genoemd en per groep is inzichtelijk gemaakt welke acties opgezet worden om de juiste vorm van participatie mogelijk te maken. Om het overzichtelijk te maken volgt nog een schematische weergave.

Tabel 1: Overzicht participatietraject

Stakeholder	Rol	Betrokkenheidsniveau	Actie
Sport- en beweegaanbieders	Beïnvloeders	Meedenken	Sportcongres Periodiek overleg
Gemeentebestuur	Beslissers	Meebeslissen	Startnotitie Thema-avond
Inwoners	Gebruiker/afnemer	Meeweten	Communicatie Sociale media

Tijdspad

De totstandkoming van het Meerjarenprogramma kost tijd. Er wordt uitvoerig aandacht besteedt aan het betrekken van relevante externe partners bij de planvorming. Daarnaast is het van belang om voldoende tijd te nemen voor interne afstemming. Om inzichtelijk te maken wanneer welke stappen doorlopen worden is er een tijdspad opgesteld.

Activiteit	feb	mrt	apr	mei	jun	jul
Besluitvorming startnotitie						
Organisatie sportcongres						
Overleg buitensport						
Overleg binnensport						
Overleg commerciële sport						
Afstemming Accountmanager Sportvoorzieningen						
Afstemming gebiedsregie						
Afstemming speelbeleid						
Afstemming omgevingsvisie						
Afstemming gezondheid						
Opstellen Meerjarenprogramma						
Afstemming MT/DT						
Besluitvorming college						
Thema-avond raad						
Beeldvormende raadsbijeenkomst						
Besluitvorming raad						

Figuur 3: Tijdspad realisatie Meerjarenprogramma Sport & Bewegen

Voor het doorlopen van deze stappen zijn geen extra middelen nodig. Ze maken deel uit van de reguliere taken en werkzaamheden van de betrokken medewerkers en externe partners. Met de realisatie van het Meerjarenprogramma zijn dus geen extra middelen nodig. Mocht dat onverhoopt wel het geval zijn kunnen daarvoor middelen uit het Oldambtster Sportakkoord aangewend worden.

Voor de organisatie van het sportcongres zijn er vanuit het budget sport voldoende middelen beschikbaar. CMO STAMM ondersteunt bij de organisatie van het congres. De middelen voor hun inzet zijn vanuit het Sportakkoord beschikbaar. Bovenop die al geormerkte middelen wordt dus geen beroep gedaan op extra middelen.